

De toekomst: kennisdeling, inspiratie en maatwerk

TEKST: MIRJAM KUGGELEIJN & GERRIT STRIJBIS

Het programma Kies Kleur in Groen in de huidige vorm heeft als einddatum 31 augustus 2015. Maar zoals Gert Kant al aangeeft in het interview, het is niet de bedoeling dat het proces en de ondersteuning aan groene scholen dan stopt. De doelstellingen van Kies Kleur in Groen blijven ook in de komende jaren relevant. Om continuïteit te realiseren is het gedachtengoed integraal ingebracht in het nieuwe meerjarige AOC Sectorplan.

Welke activiteiten in dit verband in de toekomst gecontinueerd en/of aanvullend georganiseerd zullen worden is met betrokkenen nog onderwerp van gesprek. In afwachting van nadere besluitvorming en communicatie hierover blijven het netwerk rondom diversiteit, de website met inhoudelijke informatie, cijfers, praktijkvoorbeelden en links op het gebied van diversiteit en groen en de helpdesk in ieder geval in de lucht en actueel. Ook kunnen de scholen nog een beroep doen op de maatwerktrajecten. Dat laatste blijkt ook geen overbodige luxe, getuigen de nu volgende drie voorbeelden die we publiceren in dit Magazine.

Uitdaging in kaart gebracht

Leerlingen die racistische opmerkingen maken, hoe ga je daarmee om?

Tijdens een door Kies Kleur in Groen georganiseerde inspiratiesessie over discriminatie, met ook medewer-

kers van Terra en Nordwin College, bogen de deelnemers zich vorig jaar over de omgang met mensen uit andere culturen.

Daar kwamen enkele knelpunten bij naar voren. Als voorbeeld noemt Evelien Kist van Terra Meppel de reactie van docenten op racistische opmerkingen van leerlingen. Ze stelt vast dat de reacties van docenten op ongewenst gedrag op het terrein van diversiteit sterk variëren. Zo verwijderden sommige docenten een leerling bij een racistische opmerking uit de les terwijl een ander het houdt bij een reprimande of het domweg negeert. Het blijkt volgens haar dat scholen een protocol over dit onderwerp missen: 'Wat kan wel en wat tolereren we absoluut niet?'

Ze blikt voldaan terug op deze bijeenkomst. Haar tevredenheid komt voort uit de betrokkenheid en belang- >>

The logo for Terra, featuring the word "TERRA" in white, bold, uppercase letters on a black, rounded rectangular background.

stelling van de docenten en aanwezige teamleiders: "Dit was een echte eye opener." Kist ziet het als een winstpunt dat diversiteit aandacht krijgt en vindt dat tegelijkertijd noodzakelijk: "Scholen moeten, zoals het nu lijkt, volgend jaar een sociaal veiligheidsplan hebben." Het gaat daarbij niet alleen om aandacht voor pesten en radicalisering, maar ook om de omgang met Nederlanders met een andere huidskleur en om de benadering van mensen met een andere geaardheid of religie.

'Scholen moeten volgend jaar een sociaal veiligheidsplan hebben'

Ze concludeert dat deze bijeenkomst de onzekerheid over de juiste aanpak heeft blootgelegd: "Daar staat de enorme drive om hier een gezamenlijk beleid op te ontwikkelen tegenover. De betrokkenheid en inzet van mijn collega's verraste me. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst."

Blijf waakzaam

Gezonde spanning met optimisme. Zo kijkt de vmb-vestiging Nijmegen van Helicon uit naar de komst van de nieuwe leerlingen in augustus. Dit jaar stijgt de pedagogische adrenaline net iets hoger dan normaal, omdat een islamitisch meisje met hoofddoek zich heeft aangemeld.

Lonneke Knegtel, projectleider van Kies Kleur in Groen (KKIG) bij Helicon Opleidingen, ziet haar komst met vertrouwen tegemoet. Investerings in de contacten met een islamitische basisschool werpen waarschijnlijk hun vruchten af. De kinderen van deze nabij gevestigde school onderhouden al enkele jaren

een deel van de tuin van de Helicon-vestiging. Knegtel: "Onze leerlingen zijn het inmiddels gewend, we merken dat ze nauwelijks acht slaan op basisschoolleerlingen met een andere achtergrond."

Ze vindt het nog geen tijd rustig achterover te leunen en het broze succes te vieren: "We moeten hier permanent aandacht aan schenken." Want tegenover deze positieve ervaringen staan ook teleurstellende gebeurtenissen. Tijdens kennismakingsdagen bij alle vestigingen van Helicon kregen leerlingen met een allochtone achtergrond hier en daar vervelende opmerkingen naar hun hoofd. Bij de evaluatie kwam naar voren dat ze de opleiding weliswaar waardeerden, maar terugschrokken voor de onprettige opmerkingen van sommige leerlingen. "Ik vind het hier heel leuk, maar ik ga zeker niet naar een school waar ik me onwelkom voel", citeert Knegtel één van de kinderen.

In de praktijk heeft ze tijdens haar lessen levensbeschouwing positieve ervaringen wanneer de acceptatie van mensen met een minder gangbare achtergrond aan bod komt. Toch hoort ze regelmatig opmerkingen die haar schrik aanjagen. Het evenwicht tussen succes

"We mogen niet in slaap vallen en ons laten verrassen door nare incidenten"

en teleurstelling is wankel. Knegtel ondervindt veel steun van KKIG bij de integratie van allochtone leerlingen en pleit daarom voor continuïteit. De acceptatie van andere huidskleuren, religies, seksuele geaardheid en andere gewoontes is geen vanzelfsprekendheid, maar een onderwerp dat permanent aandacht en onderhoud vereist: "We mogen niet in slaap vallen en ons laten verrassen door nare incidenten". Zij vindt het daarom

uiterst belangrijk dat KKIG in de toekomst kennis en ervaring blijft delen met het groene onderwijs.

Duidelijk over diversiteit

Een knuffel, omhelzing of gewoon een arm om iemands schouder. Je toont even je betrokkenheid, laat even blijken dat de ander er toe doet. Daarbij speelt de seksuele geaardheid van de ander geen enkele rol, je beoordeelt iemand puur als mens. Niet alle mensen denken zo. Bij sommigen gaan de haren juist recht overeind staan. Hun ongemakkelijke gevoel komt voort uit hun afkeer van alles wat buiten het gangbare heteroseksuele circuit valt.

De opvattingen over diversiteit van de doorsnee Nederlander zweven volgens Bauke Houtsma, directeur van de vestiging Almere van Groenhorst, tussen deze twee uitersten. Hij constateert dat ook zijn ruim honderd medewerkers divers over dit onderwerp denken: ze baseren hun mening op hun geloofsovertuiging of misschien zelfs wel een onderbuikgevoel.

Houtsma tornt niet aan hun opvattingen, maar benadrukt dat iedereen zich veilig en thuis moet voelen op zijn school: "Wij bieden veiligheid en warmte aan iedereen. Nationaliteit, godsdienst, huidskleur of seksuele geaardheid mogen geen enkele belemmering vormen". Dat scholen in de praktijk nauwelijks met seksuele diversiteit in aanraking komen, spreekt hij tegen. Integendeel, hij gelooft dat deze ontwikkeling ook op scholen steeds nadrukkelijker naar voren komt.

Om de standpunten van Groenhorst met zijn collega's te delen, belegde hij vorig jaar een bijeenkomst met medewerking van Theater aan Z. Tijdens deze sessie

vertelde een vmbo-leerling uit het eerste leerjaar over haar geaardheid en sprak een collega over zijn homoseksualiteit. Houtsma: "Die gebeurtenis dwong ons na te denken over onze persoonlijke opvatting en houding ten opzichte van diversiteit. Een relatief abstract onderwerp kreeg ineens een gezicht."

Hij stelt dat de activiteiten van Kies Kleur in Groen (KKIG) scholen aanspoort na te denken over ontwikkelingen in de samenleving: "Belangrijk, want die zien we terug bij onze leerlingen." De ondersteuning en ideeën van KKIG stellen Groenhorst in staat beladen thema's op een constructieve manier onder de aandacht te brengen. De resultaten van deze bijeenkomst stemmen Houtsma tevreden: "We weten wat we als collega's van elkaar verwachten. Groenhorst verwacht dat docenten eenduidig, professioneel en positief met leerlingen en elkaar omgaan. Persoonlijke opvattingen of voorkeuren mogen daar geen rol in spelen." ■

'Iedereen moet zich veilig en thuis voelen op school'

Groenhorst

'Ik had nooit verwacht dat de milieukwestie me zo zou gaan boeien'

Mohamed Hacene - Beleidsmedewerker Rotterdams milieucentrum

Lees meer over Mohamed op www.kieskleuringroen.nl wall of fame